

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/11/2022
Identifikačné číslo spisu: 1206224822
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1206224822.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. U., bývajúcej v L., T. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Havlátom, so sídlom Rudnayovo nám. 1, Bratislava, proti žalovaným 1/ T. Z., bývajúcim v X., W. nám. XXX/XXA, zastúpenému advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, so sídlom Trenčianska 57, Bratislava, 2/ Z. G., bývajúcej v W. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Reiszom, so sídlom Klincova 37, Bratislava, o náhradu škody, vedenom na Okresného súdu Bratislava II pod sp. zn. 50C/221/2006, o dovolaní žalovanej 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 31. mája 2021 sp. zn. 14Co/286/2018, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2021 sp. zn. 14Co/286/2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. marca 2018 č. k. 50C/221/2016-357 výrokom I zaviazal žalovaného 1/ a žalovanú 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 76 857,19 eur z titulu odškodnenia bolesti žalobkyne, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom II zaviazal žalovaného 1/ a žalovanú 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 91.117,30 eur z titulu odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom III zaviazal žalovaného 1/ a žalovanú 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 100 % a výrokom IV zaviazal žalovaného 1/ a žalovanú 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť štátu náhradu trov konania vo výške 100 %.

1.1. V podstatnom uviedol, že dňa 29.12.2000 žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam a spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zrazil žalobkyňu na prechode pre chodcov, čím jej spôsobil škodu na zdraví. Pre tento skutok bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3To/205/05 právoplatne uznaný vinným za to, že žalobkyni spôsobil zranenia s doteraz trvajúcou dobou liečenia. Trestným rozsudkom bola žalobkyňa ako poškodená odkázaná s nárokom na náhradu škody na konanie vo veciach občiansko-právnych.

1.2. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 50C/221/2006 - 281 zo dňa 20. júna 2012

tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol a žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanému 1/ sumu vo výške 298,74 eur a žalovanej 2/ sumu 298,74 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Na odvolanie žalobkyne odvolací súd rozsudkom č. k. 14Co/195/2013-334 dňa 30. mája 2017 rozhodol tak, že v časti, ktorou bol zamietnutý nárok žalobkyne voči žalovaným na zaplatenie sumy 1.653,45 eur ako náhrady za stratu na zárobku a sumy 385,04 eur, ako náhrady škody na veciach potvrdil a vo zvyšnej časti, čo do nároku na zaplatenie náhrady za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

1.3. Prvoinštančný súd po vrátení mu veci na ďalšie konanie na nariadenom pojednávaní vyhodnotil splnenie všetkých zákonných podmienok požadovaných pre vydanie rozsudku pre zmeškanie a v súlade s § 274 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) žalobe v zrušenej časti vyhovel v celom rozsahu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 2/ uznesením zo 31. mája 2021 sp. zn. 14Co/286/2018 (ďalej aj „napadnuté odvolacie rozhodnutie“) odvolanie odmietol a žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej 2/ v rozsahu 100%. V podstatnom uviedol, že z obsahu spisu mal za preukázané, že rozsudok súdu prvej inštancie (správne má byť predvolanie na pojednávanie určené na deň 7. marca 2018 - pozn. dovolacieho súdu) žalovaná 2/ prevzala dňa 20. novembra 2017 (č. l. 343), čo potvrdila svojim podpisom na doručenke, priloženej v súdnom spise. Ak je potrebné v súvislosti s konaním pred súdom preukázať, že sa doručenie písomnosti vykonalo, písomnosti súdu sa zasielajú s doručenkou v súlade s § 111 CSP, ktorá sa pripojí k doručovanej písomnosti. Doručenka je listinou, ktorá má povahu verejnej listiny a ktorá sa od listín súkromných líši tým, že potvrdzuje, pokiaľ nie je dokázaný opak, pravdivosť toho, čo je v nej uvedené. Obsah verejných listín musí súd zobrať za správny (pravdivý), čím verejná listina preukazuje to, čo je v nej uvedené; v prípade doručenky to je konkrétny postup pri doručení. Ak protistrana správnosť (pravdivosť) v doručenke uvedených informácií popiera, musí navrhnuť dôkaz, ktorý preukáže, že obsah listiny nezodpovedá skutočnosti, resp. je nepravdivý. Predpokladom vyvrátenia prezumpcie správnosti je teda podanie takého dôkazu, na základe ktorého a hodnotením ktorého súd dospeje k záveru, že je prakticky vylúčené, aby nastali skutočnosti alebo prebehli skutkové deje, ktoré vyplývajú z obsahu verejnej listiny. Žalovaná 2/ na podporu svojho argumentu o neprevzatí si predvolania na pojednávanie, nepredložila žiadne dôkazy, ktoré by odôvodňovali relevantnosť jej argumentu, a preto odvolací súd považuje túto jej námietku za nedôvodnú.

2.1. Odvolací súd následne konštatoval, že podľa § 356 písm. b/ CSP odvolanie voči kontumačnému rozsudku nie je prípustné, okrem prípadu, že neboli na vydanie tohto rozsudku splnené podmienky. Tento postup (teda podanie odvolania proti kontumačnému rozsudku) pojmovo predpokladá, že žalovaný rozporuje existenciu podmienok ustanovených v § 274 CSP. Žalovaný tak nenamieta existenciu ospravedlniteľného dôvodu pri splnení podmienok zákona (vtedy má uplatniť návrh na zrušenie kontumačného rozsudku), ale nesplnenie zákonných podmienok vo forme absencie niektorého z predpokladov stanovených v zákone pre vydanie kontumačného rozsudku. Napríklad môže ísť o absenciu zákonného poučenia alebo absenciu návrhu žalobcu na vydanie kontumačného rozsudku podľa § 274 CSP a pod. Avšak v odvolaní podanom žalovanou 2/ táto namieta to, že neobdržala predvolanie na pojednávanie a preto nemala vedomosť o jeho konaní a nedostavila sa naň. Takéto tvrdenie možno považovať za ospravedlnenie zmeškania pojednávania vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie podľa § 277 ods. 2 CSP, ktoré zakladá právomoc žalovaného obrátiť sa na súd prvej inštancie s návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a nie na podanie odvolania proti tomuto rozsudku. Žalovaná však toto tvrdenie nepodporila žiadnym adekvátnym argumentom a žiadnym spôsobom nepreukázala, že skutočne predvolanie neobdržala, nakoľko podľa doručenky pripojenej v spise jej bolo predvolanie doručené 20. novembra 2017, čo potvrdila aj vlastnoručným podpisom uvedeným na predmetnej doručenke. Preto takéto jej konštatovanie o neprevzatí predvolania je bez právnej relevancie.

2.2. Odvolací súd preto odvolanie žalovanej v súlade s ustanovením § 386 písm. c/ CSP odmietol, keďže bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Z týchto dôvodov sa preto ďalej nezaoberal odvolaním žalovanej.

2.3. V neposlednom rade odvolací súd rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil s poukazom na § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP s tým, že žalobkyňa bola v

odvolacom konaní úspešná v plnom rozsahu a preto jej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolateľka“), a to podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Žalovaná navrhla, aby najvyšší súd zrušil obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie. Žalovaná si uplatnila aj náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP žalovaná namietala, že vzhľadom na ňou špecifikované procesné úkony v priebehu konania je nepopierateľné, že nebola v súdnom konaní pasívna, naopak k meritu veci sa opakovane vyjadrovala písomne aj ústne, navrhovala dôkazy, vyjadrovala sa k dôkazom, zúčastňovala sa na pojednávaní. Proti ostatnému rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol odvolacím súdom čiastočne zrušený na odvolanie žalobkyne, Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací nariadil prvoinštančnému súdu, aby sa v ďalšom konaní vypořiadal so všetkými tvrdeniami žalobkyne v ním naznačenom smere, na ich preverenie podľa potreby doplnil dokazovanie, následne opätovne rozhodol v merite veci a svoje skutkové závery vo veci riadne a dostatočne jasne odôvodnil. Prvoinštančný súd ale v rámci „opätovného“ konania vo veci vytýčil pojednávanie, na ktorom hneď rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, čím zvolil nesprávny procesný postup a tým porušil jej právo na spravodlivý proces. Len okrajovo poukázala i na to, že predvolanie na predmetné pojednávanie jej nikdy osobne nebolo doručené a o jeho konaní sa dozvedela až na základe rozsudku, ktorý jej doručený bol. Z uvedeného vyplýva, že ani nemohla byť v zmysle platných právnych predpisov poučená o možnosti rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie. Pred vydaním rozsudku pre zmeškanie je potrebné skúmať, či v priebehu doposiaľ celého konania bola strana v neprospech, ktorej sa má rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, skutočne procesne pasívna a či takýto postup bude voči nej v konečnom dôsledku spravodlivý. V tomto smere žalovaná poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 233/2019 a uznesenia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 428/04 a IV. ÚS 3143/15, tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Cob/94/2016 a rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 4Cmo/421/94.

3.2. Žalovaná tiež namietala, že súdy nižšej inštancie sa pri opätovnom konaní vôbec procesne nevyporiadali s postavením Slovenskej kancelárie poisťovateľov zastúpenej Allianz Slovenskou poisťovňou a.s., pôvodne vystupujúcou v konaní v postavení vedľajšieho účastníka na jej strane, ktorú v konaní odignorovali vrátane jej upovedomenia, resp. predvolania súdom prvej inštancie na pojednávanie, na ktorom rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, čím rovnako porušil právo na spravodlivý proces.

3.3. Rovnako zdôraznila, že podaním z 9. apríla 2018 využila obe procesné možnosti napadnutia rozsudku pre zmeškanie a to ako návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 2 CSP, tak aj odvolanie voči rozsudku pre zmeškanie podľa § 356 ods. 2 CSP. Krajský súd v Bratislave pritom bez akéhokoľvek zdôvodnenia posudzoval jej podanie z 9. apríla 2018 výlučne ako odvolanie a to napriek skutočnosti, že podanie bolo už v názve označené aj ako návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie s odôvodnením (bod V podania) spolu s petitom v zmysle § 277 ods. 2 CSP, o ktorom Okresný súd Bratislava II do dnešného dňa nerozhodol, naopak vec postúpil odvolaciemu súdu, ktorý podanie odmietol, čím tiež došlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorým bolo porušené právo na spravodlivý proces.

3.4. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP žalovaná považovala za doteraz dovolacím súdom neriešenú otázku «aplikácie ustanovenia § 274 CSP na základe striktného gramatického výkladu». Inak povedané podľa názoru žalovanej nie je možné, aby nižšie súdy v okolnostiach posudzovanej veci pri skúmaní existencie zákonných podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie tieto posudzovali striktno formálne na základe gramatického výkladu a to bez ohľadu na dovtedajšie konanie dotknutého subjektu (tu žalovanej 2/). Zároveň dovolateľka poukázala na svoju preukazateľnú aktivitu v rámci celého doterajšieho konania, ktoré sa začalo ešte v roku 2006, ako i to, že nemá vedomosť o tom, že by o otázke výkladu a aplikácie dotknutého zákonného ustanovenia existovalo akékoľvek právoplatné rozhodnutie dovolacieho súdu.

4. Žalovaný 1/ síce dovolací návrh nepodal a dlžnícka solidarita medzi žalovaným 1/ ako škodcom na jednej strane a žalovanou 2/ ako prevádzkovateľom dopravného prostriedku nemá hmotnoprávne oporu (vychádzajúc z teoretickej koncepcie spočívajúcej v mnohosti samostatných záväzkov, ktoré sú vo

svojej podstate späté totožnosťou plnenia), vzhľadom na okolnosti daného prípadu (t. j. žalobkyňa žiada uloženie povinnosti plniť tú istú škodu obom žalovaným), priznané nároky žalobkyni rozsudkom súdu prvej inštancie predstavujú nedielné záväzky medzi žalovanými, čo zakladá tzv. nepravú solidaritu medzi žalovanými, dovolanie žalovanej 2/ sa musí vzťahovať aj na žalovaného 1/, tak ako sa čo do výšky priznaného plnenia rozsudok vo veci samej musí vzťahovať na oboch žalovaných rovnako.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej 2/ je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné a tiež dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z tzv. zmätočnosťných vád uvedených v tomto ustanovení, znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť. V dôsledku jeho účinku dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k obom žalovaným (bod 4) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013, 3Cdo/98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup, ktorý sa za určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dane.

11. So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalovanej 2/ odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

12. Z hľadiska podaného dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, je podľa najvyššieho súdu zásadnou tá odvolacia argumentácia žalovanej 2/, ktorá je založená na namietaní, že podaním z 9. apríla 2018 využila obe procesné možnosti napadnutia rozsudku pre zmeškanie; návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 2 CSP a odvolanie voči rozsudku pre zmeškanie podľa § 356 ods. 2 CSP. Krajský súd v Bratislave pritom bez akéhokoľvek zdôvodnenia posudzoval jej podanie výlučne ako odvolanie a to napriek skutočnosti, že o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 277 ods. 2 CSP súd prvej inštancie (Okresný súd Bratislava II), ktorému návrh smeroval do dnešného dňa o ňom nerozhodol, naopak vec postúpil odvolaciemu súdu, ktorý odvolanie odmietol, čím došlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorým bolo porušené právo na spravodlivý proces.

13. Vychádzajúc z obsahu spisu súd prvej inštancie po zvážení zákonných podmienok rozhodol vo veci

v zmysle § 274 CSP vydaním rozsudku pre zmeškanie (kontumačným rozhodnutím sporu). Účelom takéhoto rozhodnutia je čeliť prieťahom konania zámernou pasivitou sporovej strany neúčastou na pojednávaní o prejednaní veci a nevyjadrením sa k žalobe.

14. Podľa § 274 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa návrhu žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a/ sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b/ žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

15. Ustanovenie § 277 CSP v záujme zásady materiálnej pravdy zabezpečuje súdnu ochranu žalovaného v prípade vydania kontumačného rozsudku. Umožňuje žalovanému, aby v lehote 15 dní od kedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel, navrhol jeho zrušenie. O tomto návrhu rozhoduje súd, ktorý vydal rozsudok pre zmeškanie. Ak žalovaný preukáže, prípadne osvedčí závažnosť dôvodov jeho zmeškania (pozri znenie ods. 1 a 2 uvedeného zákonného ustanovenia), súd uznesením rozsudok zruší a o veci ďalej koná a vec meritórne rozhodne. V prípade, ak súd dôjde k záveru, že návrh žalovaného nie je dôvodný, tak uznesením návrh zamietne. Voči tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie. V prípade právoplatného zamietnutia návrhu o zrušenie rozsudku pre zmeškanie je vec na súde prvého stupňa ukončená. Žalovaný potom má možnosť podať odvolanie proti samotnému rozsudku pre zmeškanie.

16. V prejednávanej veci žalovaná 2/ v zákonnej procesnej pätnásťdňovej lehote na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ako i na podanie odvolania proti kontumačnému rozsudku, t. j. do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku pre zmeškanie, doručila súdu prvej inštancie podanie, ktoré označila ako „Odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 50C/22/2006-357 zo dňa 07.03.2018" a súčasne i ako „Návrh žalovaného 2/ na zrušenie rozsudku pre zmeškanie". Predmetom tohto návrhu bolo vytýkanie súdu prvej inštancie nesprávne posúdenie podmienky prípustnosti vydania rozsudku pre zmeškanie uvedenej v § 274 písm. a/ CSP, pretože ako žalovaná 2/ si predvolanie na pojednávanie nikdy v minulosti osobne neprevzala a o konaní pojednávania sa dozvedela až na základe rozsudku, ktorý jej bol doručený. Z uvedeného podľa žalovanej 2/ vyplýva, že nebola ani v zmysle platných právnych predpisov poučená o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Žalovaná preto žiadala súd prvej inštancie, aby z dôvodu § 277 ods. 2 CSP zrušil rozsudok pre zmeškanie a vo veci nariadil pojednávanie. Žalovaná 2/ tiež uviedla, že pre prípad, ak súd prvej inštancie nezruší rozsudok pre zmeškanie, podáva voči rozsudku odvolanie z dôvodu, že neboli splnené okrem procesných ani hmotnoprávne podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia.

17. Podľa § 356 písm. b/ odvolanie voči kontumačnému rozsudku nie je prípustné, okrem prípadu, že neboli na vydanie tohto rozsudku splnené podmienky. Tento postup (teda podanie odvolania proti kontumačnému rozsudku), pojmovo predpokladá, že žalovaný rozporuje existenciu podmienok ustanovených v § 273. resp. § 274 CSP. Žalovaný tak nenamieta existenciu ospravedliteľného dôvodu pri splnení podmienok zákona (vtedy má uplatniť návrh na zrušenie kontumačného rozsudku), ale nesplnenie zákonných podmienok vo forme absencie niektorého z predpokladov stanovených v zákone pre vydanie kontumačného rozsudku. Napríklad môže ísť o absenciu zákonného poučenia alebo absenciu návrhu žalobcu na vzdanie kontumačného rozsudku podľa § 274 CSP a pod. Ku konkurencii súbehu oboch inštitútov by nemalo dochádzať, keďže ide o dve rozdielne situácie a dva rozdielne postupy obrany žalovaného. Ak však žalovaný predsa (tzn. z opatrnosti) uplatní oba prostriedky nápravy, musí súd vychádzať z charakteru indikovanej vady - ak by teda zistil absenciu zákonnej podmienky na vydanie kontumačného rozsudku, prednosť má odvolanie (v takomto prípade uznesením zamietne návrh na zrušenie kontumačného rozsudku), a keď zistí existenciu ospravedliteľného dôvodu, kontumačný rozsudok zákonom stanoveným postupom zruší a odvolanie sa odmietne podľa § 386 písm. c/ CSP, pokiaľ ho odvolateľ (pôvodný žalovaný) nevezme späť (čo bude v prípade zrušenia kontumačného rozsudku pred prejednaním odvolania pravidlom). Ak by však ani v jednom podaní žalovaného neboli tvrdené a preukázané relevantné dôvody, oba prostriedky sa vecne prejednávajú podľa procesného režimu stanoveného zákonom. To teda znamená, že odvolanie sa vecne prejedná a rozhodne sa o ňom (potvrdí sa kontumačný rozsudok súdu prvej inštancie) a návrh na zrušenie kontumačného

rozsudku sa uznesením zamietne (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, pri § 277).

18. Úprava návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie z ospravedlniteľných dôvodov (§ 277 CSP) vychádza z prezumpcie správnosti rozsudku. Predpokladá sa tu, že boli splnené všetky podmienky na vydanie rozsudku (§ 274 CSP) spočívajúceho na správnom právnom posúdení veci, avšak na strane žalovaného nastali okolnosti, ktoré súdu v čase vydania rozsudku objektívne nemohli byť známe a ktoré žalovanému zabránili sa na pojednávaní dostaviť. V konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie už súd nie je oprávnený skúmať správnosť záverov súdu prvej inštancie o tom, že boli splnené predpoklady na vydanie rozsudku pre zmeškanie (na to slúži odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie). Rovnako v konaní o odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie odvolací súd nemôže skúmať, či možno rozsudok pre zmeškanie zrušiť z ospravedlniteľných dôvodov; už preto nie, že o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhoduje v prvej inštancii súd, ktorý rozsudok vydal. Ani v konaní o dovolaní proti uzneseniu, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie, preto nemá miesto posudzovanie otázky, či sú tu ospravedlniteľné dôvody pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie (či súd prvého inštancie mal podľa § 277 CSP zrušiť rozsudok pre zmeškanie).

18.1. To, či bol podaný návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, o ktorom doteraz nebolo rozhodnuté, ale nie je pre konanie bez významu, pretože právoplatný rozsudok už nie je možné zrušiť, keďže momentom právoplatnosti rozhodnutia sa civilné sporové konanie končí - končí sa zároveň jedna veľká fáza civilného procesu, a to konanie označované ako základné, nachádzacie.

18.2. Uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania žalovanej 2/ proti rozsudku pre zmeškanie z dôvodu jeho neprípustnosti treba považovať za rozhodnutie deklaratórnej povahy, ktoré autoritatívne konštatuje neexistenciu práva, v danom prípade práva podať odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o veci kontumačným rozsudkom a tým potom nástup jeho právoplatnosti dňom jeho doručenia poslednej sporovej strane. Z tohto dôvodu nemožno o odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie rozhodnúť skôr, než súd prvej inštancie rozhodne o návrhu žalovanej 2/ na zrušenie tohto rozsudku; ak sa tak stalo, je konanie zaťažené procesnou vadou, ktorá zakladá vadu zmätočnosti.

19. Najvyšší súd preto skúmal, či podanie dovolateľky zo 9. apríla 2018 (č. l. 360) založilo tiež povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť o návrhu podľa § 277 CSP).

19.1. Zo spisu vyplýva, že v podaní zo 9. apríla 2018 žalovaná 2/ rozsudok pre zmeškanie napáda v celom rozsahu a navrhuje výslovne súdu prvej inštancie z dôvodu podľa § 277 ods. 2 CSP zrušiť rozsudok pre zmeškanie a vo veci nariadiť pojednávanie a len pre prípad, ak súd prvej inštancie nezruší rozsudok pre zmeškanie, žalovaná 2/ podáva voči nemu odvolanie, že neboli splnené okrem procesných ani hmotnoprávne podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia a pri podaní odvolania poukazuje na dôvody podľa § 365 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ CSP. V podaní žalovaná 2/ uvedené uvádza opakovane s tým, že navrhuje, aby v prípade, ak súd prvej inštancie uznesením nezruší rozsudok pre zmeškanie, predložil vec na prejednanie a rozhodnutie odvolaciemu súdu, ktorým je Krajský súd v Bratislave. V bode III podania namieta nesplnenie podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, keď odhliadnúc od skutočnosti, že dôvody dané § 274 CSP v prejednávacom prípade splnené neboli, čo následne ucelene a zrozumiteľne rozvádza v bode V. podania. V danom bode žalovaná 2/ následne tiež namieta, že aplikácia ustanovení rozsudku pre zmeškanie v danom prípade neprichádza do úvahy, nakoľko nebol naplnený zmysel a účel tohto inštitútu, čo následne v predmetnom bode i rozvádza a plynule v tom pokračuje i v nasledujúcom bode IV. Z obsahu bodov III a IV podania žalovanej 2/ bez pochybností vyplýva odôvodňovanie odvolania proti kontumačnému rozsudku a z obsahu bodu V odôvodnenie návrhu žalovanej 2/ na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

20. Podľa dovolacieho súdu vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia, odvolací súd zrejme z teoretických východísk podľa bodu 17 vychádzal, jeho pozornosti ale akiste uniklo, že žalovaná 2/ v jednom podaní uplatnila oba prostriedky nápravy, t. j. návrh na zrušenie kontumačného rozsudku, ako i odvolanie proti kontumačnému rozsudku, ktoré procesné úkony adresovala vecne príslušným súdom (o zrušení rozsudku pre zmeškanie žalovaná žiadala súd prvej inštancie, ktorý kontumačný rozsudok vydal, odvolanie žiadala prejednať súdom odvolacím), ktoré spĺňali ich podstatné náležitosti.

20.1. Súd prvej inštancie preto pochybil, keď o návrhu žalovanej 2/ na zrušenie kontumačného rozsudku

podanom v zmysle § 277 CSP nerozhodol, a postúpil odvolaciemu súdu na rozhodnutie odvolanie žalovanej 2/ voči kontumačnému rozsudku pre nesplnenie podmienok na vydanie takéhoto rozsudku.

20.2. Odvolací súd zase pochybil vydaním napadnutého rozhodnutia, ktorým odmietol odvolanie žalovanej, ktoré bolo podľa neho podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné (§ 386 písm. c/ CSP), a súčasne neprípustne preskúmal dôvody namietané žalovanou 2/, týkajúce sa dôvodnosti podmienky uvedenej v § 274 písm. a/ CSP, ktorú mal posúdiť súd prvej inštancie v zmysle § 277 ods. 2 CSP, o ktoré posúdenie žalovaná žiadala práve daný vecne na to príslušný súd.

20.3. Preto ak súd prvej inštancie doposiaľ neprejednal návrh žalovanej 2/ na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 CSP, a odvolací súd odmietol napadnutým uznesením rozhodnúť o odvolaní žalovanej proti kontumačnému rozsudku súdu prvej inštancie, keď právoplatný rozsudok zrušiť už nemožno, podstatným spôsobom porušil voči žalovanej 2/ jej procesné právo rozhodnúť o takomto jej návrhu, čím sa dopustil vady zmätočnosti, ktorou zasiahol do práva žalovanej na spravodlivý proces a znemožnil jej, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia (§ 420 písm. f/ CSP).

21. Žalovaná 2/ v podanom dovolaní argumentovala aj ďalšími dovolacími dôvodmi, v rámci ktorých sa vyjadrovala i k ďalším procesným pochybeniam súdov nižších inštancií, ako i k nesprávne právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom (body 3.1, 3.2 a 3.4). Uvedené dôvody ale súviseli s otázkami, ktoré z pohľadu nosných právnych záverov tohto dovolacieho rozhodnutia sa javia ako predčasné, rešpektujúc princíp decíznej subsidiarity.

22. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v zmysle týchto ustanovení zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k obom žalovaným (bod 4) a vrátil mu vec na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

23. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.